

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2.

Arti coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 288.

Învățătorul și progresarea lui.

Există o lege naturală, carea ne învață, că pendul mișcat din inerția sa, va face oscilațiuni în raport cu energia primită și va încetă cu oscilațiunea conform impedimentelor, ce trebuiesc delăturate. Cu cât e mai mare puterea, cu atât vor fi și oscilațiunile mai mari, iar cu cât sunt impedimentele mai mari și mai variate, cu atât mai în vreme va perde pendul puterea primită și va stagna. Cugetându-mă la aceasta lege neschimbată a naturii involuntar mi-a venit în minte starea culturală a învățătorimei noastre.

Abea de 15 ani băiatul absolvent al școlilor medii de diferit caracter, în urma hotărârilor părintești, prin urmare nici decât din vocațiune, se înscrie la o școală, numită »pedagogie«, carea înainte lui numai din nume e cunoscută. Aici cei puși în fruntea acestei școli, din râvna și cunoașterea datorinței lor în decurs de 4 ani, se nizuiesc a dezvoltă în acești băieți iubirea față de școală, în carea au să petreacă o viață întreagă, se nizuiesc a le da pe lângă cunoștințele generale-culturale, o creștere specială, o creștere proprie pentru cariera învățătorescă.

Dar trec și acești 4 ani. Și băiatul, acum tinărul cu diploma în mână, cu fața senină, pășește în lumea mare, ca să fie lumina poporului. E plin de curaj, e plin cu nădejde. Și ce decepție?!

Toți cunoaștem soarta acestui tinăr ieșit de pe băncile școlii. Vine într'o comună, unde toți se uită la el ciudat. Trece bună vreme, până ce se dedau cu el. Dar până aci cât nu suferă?! La început nici habar n'are de greul lumii, dar mai târziu se ivesc ca fanatoame năcazurile. Azi una, mâne a'ta. Azi piero o iluzie mâne alta și așa rând pe rând, în cel mai bun caz, îi rămâne ambiția și dorul de a se cultivă, dorul de a continuă îmbogățirea cunoștințelor câștigate în școala la carea cu drag se cugetă.

Nu e mai amar pe lume, decât să vrei și să nu poți! Așa e și el! Ar vrea, să se cultiveze, să țină pași cu lumea cultă, dar vede că ceva și în această îl împedecă. Și ce e aceea »ceva«? »Ceva« e lipsa în cele materiale fără cari și cultivarea proprie e imposibilă. Și s'a dus și ultima speranță! Perzând oscilațiunea sa și ultima ener-

gie, acel tinăr odinioară cu mare speranță, acum bătrân să nizuiește a intra în acel mediu, în care cel puțin prin vesmintele negre conduce. Energia scade, impedimentele cresc și oscilațiunea stagnează.

Trăim în epoca progresului pe toate terenele. Fiecare om cult se nizuiește să țină pași cu progresele culturale. Vedem, că statul și unele confesiuni tind din răspuțeri a face posibil învățătorilor ocupați în cele zece luni cu instruirea și educarea elevilor, de a luă cunoștință despre toate progresele științelor, de a pătrunde în metodele nouă, ca începând din nou cu arme nouă anul școlar viitor, să fie în stare a produce tot mai mult rezultat. Gazetele, revistele de specialitate an de an ne aduc vestea despre cursurile de vară, din o disciplină ori alta arangiate de stat, confesiuni, ori particulari și de cu bună vreme provoacă învățătorii de a se insinua la aceste cursuri. Și nici nu lipsesc auditorii. În anul acesta unii, în alt an alții, și fiecare e apostolul culturii la cei, ce n'au putut luă parte la cursurile acestea. Astfel și învățătorii lor pot să stea la un nivel cu acei cu dare de mână, cari și fără cursuri speciale își pot îmbogăți cunoștințele necesare.

Și cum stăm noi?! Învățătorul nostru — cu puțină excepțiune — rămâne tot pe acel piedestal al cunoștințelor, la care a stat când a obținut diploma. Prin asta — departe fie de mine — nu voesc să arunc peatra asupra învățătorimei noastre, ca și când nu s'ar nizuî a se cultivă, n'ar ceti și nu ar face tot posibilul pentru a ținea pas cu progresul lumii. De loc nu, căci ne dovedesc *contrarul* reuniunile învățătoresci, unde iciclea auzi câte-o dizertație destul de bună, ba și critici bune. Dar să fiu iertat, cultivarea reciprocă de 1 zi nu e suficientă pentru a luă cunoștință despre progresul în cele școlare, căci și din adunările generale de 2 zile, o zi trece cu serviciul divin și cele administrative. Ce e deci de făcut?!

A stă cu mâinile în sân nu stă frumos celor, cari sunt chemați a luptă contra întunerecului. Arme, arme nouă trebuiesc câștigate ca sigură să fie izbânda.

Un fel de a-și recviră învățătorimea noastră armele date de progresul lumii sunt și cursurile

de vară pentru îmbogățirea cunoștințelor. Eu din parte-mi aflu de bine, ba chiar neapărat de lipsă înființarea astorfel de cursuri și încă aici în centrul diecezei. Aici, sunt sigur, că fiind încunostințați de curând d-nii profesori dela institutul nostru pedagogic nu vor refuza a contribui la acest curs cu tot ce află mai bun și folositor. Local pe 10—14 zile pentru a primi în sine auditorii, încă ar fi, precum și bunăvoință și sprijin din partea superiorității diecezane.

Trimit ideia celor chemați spre studiere rog însă, să nu să deie uitării cele zise la început, că pendul oscilează până ține energia, iar impedimentele oscilării sunt multe și mari. (N. M.)

Mișcarea antialcoolică

Apel

către preoții și învățătorii români din Ungaria.

De când s'a decretat activitatea politică, ne-a cuprins și pe noi boala politiceii militante. Politizăm strună! Politizăm și cei cari ne pricepem, politizăm și cei, cari nu ne pricepem, toți ne frământăm creerii cu soarta țării. De vom continua astfel, vom păți cum a pățit carul din inima căruia a căzut cuiul; o parte va stă locului și numai roatele dinainte vor merge înainte. Cuiul carului nostru e gata să cadă, ne depărtăm prea tare de popor, căci puținul timp liber ce-l avem în munca pentru pâinea de toate zilele îl petrecem cu grijile cele mari ale politiceii. În iarna trecută temându-ne de urmările analfabetismului s'a arătat un semn de îngrijorare a fruntașilor s'a pornit un bun curent pentru vărsarea luminei între analfabeți. Foc de paie a fost și aceasta. Iute s'a început, dar și mai iute s'a isprăvit.

În zgomotul asurzitor al preocupățiilor noastre abia se aude glasul miilor de muribunzi, al jertfelor întunerecului sufletesc, de pe valea Crișului-repede. Foile noastre amintesc de ei, cele din capitală ne învinuesc pe noi pentru cauzele mizeriei, ce i-a cuprins și care zilnic își seceră roadele sale. Dar să fim sinceri, mizeria, întunerecul sufletesc nu numai dealungul Crișului-repede și-a întins aripele sale negre, ci și în alte părți locuite de români. Poporul se mișcă, poporul nu înainteză alătura cu cărturarii săi, e prea cufundat în întuneric. E conservativ și în sărăcie, care e fiica neștiinței. Izvorul întunerecului și al fiicei sale e însă alcoolul, (beuturile spirtoase). Stămpărarea setei cu alcoolul la român e boală cronică, care se repetă adeseori îmbolnăvind corpul și sufletul lui. Cum putem noi deci pretinde să înainteze cel bolnav, cel istovit, căci proverbul latin zice: »Mens sana in corpore sano«?

Cuiul e gata să cază!...

Cinstiți părinți și frați învățători!

Pe d-voastre va rânduit Dumnezeu, să stați în contact nemijlocit cu românul. Simțiți bucuria lui, simțiți necazul lui; împreună râdeți și împreună și plângeți! Puțină parte aveți din bucurie, dar cu atât mai mare din năcaz! Pe voi vă cârtește în nepricererea lui poporul, pe voi vă critică în necunostință de cauză și inteligența. E lucru firesc că vă muștră, căci formați zala aceia, care leagă poporul. E și mai firesc că lumea dela d-voastră așteaptă mântuirea neamului, împrăștierea întunerecului și frângerea cătușelor sărăciei, prin urmare deșteptarea poporului din ameteala alcoolului.

Luptă se cere dela d-voastre de pe amvon, de pe catedră, pe străzi, prin adunări și târguri.

La luptă însă fără arme nimenea nu merge. Eu înțelegând cauza originală a mizeriei din popor, am ajuns la convingerea — și cred că și d-voastră în cea mai mare parte — că mama tuturor relelor la poporul nostru e beția — alcoolul. În contra alcoolului trebuie deci să ne câștigăm arme ca să-l putem învinge, căci apoi ușoare vor fi celelalte lucrări întru propășirea poporului, încredințat d-voastră.

M'am hotărît a adună arme, material pentru lupta aceasta, dar singur nu sânt în stare. Am lipsă mare și de sprijinul d-voastră. În munca d-voastră grea și obositoare vreau să vă ajut, dar la o parte a lucrului meu trebuie să mă ajutați și d-voastră.

Voiesc să public o lucrare despre *cauzele, efectul alcoolului, alcoolismul și lupta contra lui*, din care fieștecare va putea scoate cele necesare în lupta grea ce o începem.

Nu cer mult! Cer numai răspuns la zece întrebări. Întrebări, la cari numai d-voastră puteți răspunde, întru ușurarea poziției în care azi vă aflați. Într'o scrisoare simplă îmi puteți da răspuns la toate întrebările. Din o comună ori preotul ori învățătorul poate răspunde, mai bine e însă ambii, căci câte capete, atâtea păreri.

Iată întrebările:

a) S'a încuibat beția în comună? și dacă da, la care sex, în ce vârstă sunt și care e ocupațiunea alcoolistilor? Observați creșterea ori descreșterea beției?

b) Rachiul (vinarsul) se consumă în birt, sau în prăvălii, sau se duc la muncă și în ce cantitate? Oare acasă rachiul să bea regulat, e datină a-l cumpără în cantități mai mari și se ține la îndemână?

c) Aflați, că e prea mare numărul birturilor (cârciumelor) și al prăvăliilor de spirtuoase în raport cu populațiunea?

d) Ceice dau de lucru țaranului, dau la lucru și rachiul? Cât și în ce împrejurări? (Se cuprinde aici și servitorimea).

e) Scăderea sau creșterea din când în când a alcoolismului, în ce legătură stă cu ridicarea sau micșorarea plăților?

f) Cari sunt articolele principale de hrană a locuitorilor și oare cantitatea sau calitatea acestora influențează creșterea alcoolismului?

g) Oare locuințele mici, scunde, întunecoase, scumpetea lemnelor și a luminatului promovează cercetarea cârciumelor? și în genere sărăcia ce influență are asupra înclinării spre beție?

h) Cari sunt datinile (cununie, botez, înmormântări, pomeni, ceremonii, serbări și instituțiuni publice, târguri), cari promovează beția?

i) Suma cheltuită pe rachiu în ce raport este cu cea cheltuită pe hrană, îmbrăcăminte și impozite?

k) Oare crășmarii sau alți vânzători de alcool îl amestecă cu alte materii stricătioase și amestecătoare?

Acestea sunt întrebările, sunt ușoare și puține dar le află suficiente pentru a completa materialul meu deja adunat.

Poate cineva se va jena a da în vileag păcatele comunei sale. Acestora le atrag atențiunea că alcoolismul nu e la noi mai înrădăcinat, dar la noi se îngreunează, soluțiunea bună prin treapta culturară a poporului.

În fine ca să ilustrez gradul răului provenit din beție citez cuvintele regelui prus Friderich Wilhelm III: »Aș considera drept cel mai mare merit a stăpânirii mele, dacă în cursul ei impozitul pe spirituoase s'ar reduce la nimica; sau cuvintele regelui svedian Oscar I: »Nu cunosc un astfel de preț, pe care să nu-l dau, numai ca să scap poporul meu din jugul băuturilor spirituoase«.

Eu nu sunt rege, nu am comori, dar așa da tot ce am ca să văd măcar scăderea consumării alcoolului la poporul român.

Domnilor preoți și învățători, vă rog considerați răspunderea la întrebările de sus, ca o datorie a d-voastră, trimitându-mi-le la Arad (Seminar) până în ziua de 1 martie n. 1910.*)

Nicolae Mihulin,
profesor preparandial.

*) Toate gazetele sunt rugate a reproduce acest apel.

Din ședințele Sfântului Sinod al României.

Repausul duminical

I. P. S. Mitropolit Primat Peședinte, roagă pe Sf. Sinod a se rosti asupra chestiunii privitoare la repausul duminical, spre a se putea formula o propunere, care să cuprindă punctele pe care Sf. Sinod crede că este bine să le aibă în vedere Onor. Guvern, când va aduce proiectul pentru modificarea legii repausului duminical.

P. S. Episcop al Argeșului zice, că este bine să se ocupe Sf. Sinod de această chestiune importantă,

pentru că atât în Vechiul Testament cât și în Biserica Creștină s'a respectat întotdeauna ziua a șaptea ca zi de repaus, ziua Domnului întreagă, iar nu jumătate. În toate țările creștine precum în Germania și altele, chiar și în timpul de față se respectă ca sărbătorea de toată lumea creștină și este bine, ca și noi să o respectăm așa după cum se cuvine. P. S. Sa arată, că la noi când s'a făcut legea repausului duminical s'au avut în vedere diferite considerațiuni și s'a admis ca la țară să se țină sărbătore numai până la amiază, iar la orașe numai după amiază, cu toate că și atunci s'au ridicat în senat P.P. S.S. Kiriarhi au cerut ca și la țară și la orașe să se respecte duminica și sărbătorile nu numai jumătate de zi ci ziua întreagă. Este în adevăr bine și creștinesc lucru ca tot creștinul să se obișnuiască de a respectă duminica și sărbătorile legiuite de Biserică așa după cum se cuvine, pentru că prin aceasta să se moralizeze poporul atât cel dela țară cât și cel dela orașe. Duminicile și sărbătorile să fie târgurile închise toată ziua, asemenea în fabrici să nu se lucreze; școlarii din toate școlile să meargă la biserică împreună cu profesorii lor și să nu mai permită ca în zilele de sărbători să se facă judecați, urmări de plata contribuțiunilor, precum și orice alte afaceri comerciale sau industriale. Astăzi, pentru că avem sărbători de o jumătate de zi vedem că țărani în loc să se ducă la biserică se duc la târg, comerțianții și meseriași își caută de treburile lor. În fabrici și în multe școale de meserii se lucrează cel puțin până la amiază. Pentru aceste considerațiuni P. S. Sa este de părere, că ar fi bine ca Sf. Sinod se intervină la Onor. Guvern, ca la modificarea legii repausului Duminical să se legifereze ca să se respecte duminicile și sărbătorile ziua întreagă atât la orașe, cât și la țară.

P. S. Arhiepiscopul Calist Botoșăneanu zice, că cele arătate de P. S. Episcop al Argeșului sunt drepte și adevărate. Că după cum în Iudaism s'a respectat ziua a șaptea ca zi de repaus, după cum prescrie legea mozaică, tot astfel și în Biserica Creștină și în special la noi Românii s'au respectat duminica și sărbătorile noastre creștinești. De câțeva vreme însă, obiceiurile străinilor s'au infiltrat pe nesimțite și în populațiunea noastră, mai ales dela orașe, de aceea nu mai sunt respectate sărbătorile noastre și nici chiar duminica, după cum se cuvine și după cum erau respectate mai înainte. S'a făcut legea repausului duminical, dar meseriași și în special cismarii lucrează duminica, iar luni nu lucrează, pentru că se țin de băutură și cheltuiesc tot ce au câștigat toată săptămâna. Asemenea la țară arendașii pun pe țărani duminica și sărbătorile să lucreze și nici ei nu se duc la biserică, nici țărani. Perceptorii tot duminica chiamă pe țărani să plătească contribuțiunile și judecățile tot duminica se fac. Școlarii sunt aduși la biserică duminică, dar nu stau decât foarte puțin, și când unii pleacă alții vin, în cât se face mai sgomot, de aceea P. S. Sa le-a spus să vină numai în timpul Sf. Liturghii, dar să stea în biserică până la terminare. P. S. Sa conchide că se unește cu părerea P. S. Episcop al Argeșului de a se ține duminicile și sărbătorile prevăzute în regulamentul Sf. Sinod, atât de școale, cât și de comerțianți și meseriași. Pentru aceasta crede, că ar fi bine, ca acum când Onor. Guvern, se zice că are să aducă un proiect de lege pentru modificarea legii repausului duminical să intervină și Sf. Sinod de a se legifera respectarea duminicii și a sărbătorilor recunoscute de biserică, ziua întreagă, și crede că aceasta va contribui mult la înălțarea sentimentului religios în popor.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei zice, că este adevărat, că chestiunea repausului duminical e una din chestiunile cele mai importante și vrednice de discutat în acest corp bisericesc. *I. P. S.* Sa mulțamește *I. P. S. Mitropolit* primat Președinte, că a adus acum această chestiune în discuțiunea Sf. Sinod, pentru că este bine a și spune și Sf. Sinod cuvântul său în această chestiune, care are o mare influență asupra vieții poporului nostru; atât din punct de vedere moral cât și economic și social. *I. P. S.* Sa zice, că această chestiune s'a discutat și în reviste, că atunci când s'a votat legea repausului duminical, după cum a supus și *P. S. Episcop al Argeșului, P. P. S. S. Kiriarhi*, dintre care eră și vrednicul de pomenire nemuritorul *Episcop al Hușilor Silvestru*, a susținut în Senat cum se cuvine a se ține și respecta duminicile și sărbătorile. Că și acum vre-o doi ani s'a adus în Corpurile legiuitoare un proiect de lege, din inițiativă parlamentară, pentru modificarea legii repausului duminical, dar din împrejurări n'a devenit lege. Chestiunea aceasta este foarte importantă și merită a fi studiată cu cea mai mare seriozitate, pentru că ea privește la întrebuințarea timpului, care aduce mult folos celui care-l întrebuințează bine și totdeauna are și importanță mare pentru educațiunea morală a poporului, fiind știut că omul are nevoie și de cele trupești și de cele duhovnicești. Trebuie să se aibe în vedere, că nu repausul în sine este lucrul cel mai de căpetenie, care se cuvine a ne preocupă pe noi, ci modul cum se întrebuințează timpul repausului din zilele de sărbători și duminici. Dacă acest timp va fi întrebuințat pentru cultivarea morală a omului atât în familie cât și în Biserică, atunci repausul duminical își va da în adevăr fructele sale binefăcătoare. Nu trebuie să ne gândim numai la repausul corpului ci important este ca timpul să fie bine întrebuințat și dacă este vorba, ca prin repaus duminical să se înțeleagă un timp pierdut, un timp de ședere, atunci nici un folos nu este și ar fi mai de preferat să muncească pentru că dela muncă câștigă și cel ce câștigă are tot cei trebuie și poate să dea și pentru binefaceri, iar cel ce șede perde timpul în zădar și necâștigând nimic dela ședere, cade în sărăcie, n'are cele trebuințioase vieții și recurge la mijloace nepermise ca să poată să trăiască. Astăzi vedem dupăcum a spus și *P. S. Episcop al Argeșului și P. S. Arh. Calist*, că și țărânul și meșteșugarul nu mai respectă duminica și sărbătorile și și întrebuințează timpul fără folos. Cine e de vină că fac așa? Trebuie să o spunem că preoțimea este de vină, pentru că nu stăruiește să le arate pagubele pe care ei înșiși și-o fac și pentru că și prin serviciul pe care-l fac în Biserică nu atrage pe credincioși. Se zice, că preoții sunt dator să servească la mai multe biserici, dar în loc de a servi la toate bisericile în aceiași zi, mai bine este a servi cu rândul la fiecare, dar să facă serviciul să fie și frumos și să înalțe sufletul omului dela cele pământești la cele cerești. Și în Bucovina sunt parohiile mari, dar acolo vin țărânii din toate cătunele ca să asculte serviciul divin în biserică unde șervește preotul, pe când la noi se consideră timpul în care trebuie să meargă la biserică, ca un timp dacă nu pierdut, dar cel puțin cu puțin folos întrebuințat. Pentru a remedia acest rău *I. P. S.* Sa a pus în vedere preoților să sfătuiască pe creștini să vină duminica și în sărbători la biserică și s'a îngrijat mult când a primit o plângere dela niște țărani, cari se plâng că arendașii îi pun să lucreze duminica și sărbătorile; că a cerut la Minister să se cercuteze și să se ia măsuri de a nu se mai face pe viitor. În privința aducerii copiilor din

școale la Biserică, *I. P. S.* Sa crede că este bine, dar să meargă cu profesorii și să se țină conferințe la toate școlile de către profesorii de religie. Asemenea conferințe să se țină și la școalele de meserii, despre care a vorbit *P. S. Episcop al Argeșului*, pentru că trebuie să ne ocupăm de educația morală a meseriașului român, dupăcum se cuvine să ne ocupăm tot astfel și de educația morală a soldatului, a comerciantului și a tuturor creștinilor fii și cetățeni ai scumpei noastre Țări. Pentru aceasta *I. P. S.* Sa zice, că este bine ca să lucrăm cu preoții și să-i îndemnăm prin conferințe, care sunt foarte folositoare și pentru înălțarea poporului și pentru cultivarea preoților. În educația morală a poporului stând toată importanța repausului duminical, *I. P. S.* Sa crede că în acest sens este bine a se formula propunerile pe care Sf. Sinod să le înainteze Onor. Guvern spre a le avea în vedere la modificarea legii.

I. P. S. Mitropolit Primat Președinte, mulțamește *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* pentru cuvintele patriotice și păstorești cu care a pus în relief însemnătatea chestiunii ce ne preocupă, precum și *P. S. Episcop al Argeșului* pentru soluțiunea ce a dat acestei chestiuni. Că chestiunea fiind în adevăr de o mare însemnătate, întru cât privește la întărirea educațiunii morale și religioase a poporului, a crezut că este bine s'o aducă în deliberarea Sf. Sinod spre a-se putea prezenta Guvernului elementele trebuitoare pentru a-se face legea cât mai folositoare din toate punctele de vedere.

Se zice că bisericile stau goale. Dar din ce cauză? Unele din cauzele acestui rău le-a arătat *I. P. S. Mitropolit al Moldovei*, că unii dintre preoți nu-și înțeleg chemarea lor de a lucra pentru educațiunea religioasă și morală a creștinilor. Nu trebuie să ne indoim de credința poporului nostru. El are credința și o păstrează ca pe un odor sfânt, moștenit dela strămoși. Că nu vin la biserică duminica și în sărbătoare este în adevăr rău, dar unele din cauzele acestui rău, le-a arătat *I. P. S.* Sa în una din ședințele sesiunii de toamnă a anului trecut; a arătat că duminica și sărbătoarea proprietarii și arendașii chiamă la curte pe țărani să-le facă socotelile mai ales că în unele părți sunt arendașii de alte religii. Asemenea percepții și administratorii îi chiamă să plătească contribuțiile și să-i pună la șosele și altele tot atunci. Acestea toate este bine să-le avem în vedere și să formulăm un proiect în formă de propunere din partea Sf. Sinod, în care să se prevadă cum ar fi bine și în interesul educațiunii morale a poporului să se modifice legea repausului duminical.

Punctele principale ar fi acestea:

- 1) Că duminica și sărbătorile atât la orașe cât și la țară să fie toată ziua ținută atât de autorități și de instituțiile dependente de ele, precum și de fabrici, comercianți și meseriași, sub pedepse prevăzute de lege.
- 2) Să țină toate sărbătorile mari creștinești, care se prevăd în Regulamentul Sf. Sinod.

I. P. S. Mitropolit Primat Președinte, zice că în ședința precedentă Sf. Sinod ocupându-se de chestiunea repausului duminical, s'a văzut ce dorințe are Sf. Sinod și cum crede că ar fi bine să se modifice această lege, așa de însemnată pentru educațiunea religioasă și morală a poporului. Acum a rămas ca să fixeze punctele pentru a-se formula propunerea pe care să o înaintăm Onor. Guvern spre a avea în vedere, când va aduce la corpurile legiuitoare proiectul de modificare a acestei legi.

P. S. Arhiepiscopul Calist Botoșăneanu Secretar citește propunerea în care se arată punctele pe care Sf. Sinod

crede că ar fi bine să-le aibă în vedere guvernul la modificarea legii.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei, zice, că-i pare bine că este de față și D-nul Ministru, spre a cunoaște care sunt vederile și dorințele Sf. Sinod în această chestiune așa de însemnată. *I. P. S.* Sa declară, că este bine a-se ține repaus duminical ziua întreagă, atât la orașe cât și la sate în duminicile și sărbătorile mari dar ceea ce crede mai important în această chestiune este modul cum trebuie a-se întrebuiți timpul repausului duminical spre a nu fi un timp pierdut, ci întrebuițat cu folos pentru educațiunea morală și religioasă a poporului la care trebuie să contaceze biserica și numai biserica prin preoțimea ei. *I. P. S.* Sa arată, că și în trecut preoții noștri dela țară adunau în zilele de sărbătoare pe poporenii lor în curtea bisericii unde le dau sfaturi morale, le povesteau lucruri privitoare la o viață tihnită, folositoare și pentru fiecare om în parte și pentru societate.

Că eră acum vre-o 50 ani o revistă bisericească numită: „Predicatorul“ pe care o conducea profesorul *Ilie Benescu* și în aceea revistă se publicau multe lucruri folositoare, precum predici și cateheze bine alcătuite. Atunci bisericile pline și arhipline de credincioși pe când astăzi vedem cu mâhnire că bisericile sunt goale. Poporul nostru are credința și acum, dar este rece și înfășurată în superstițiuni, de aceea trebuie să facem ca credința să devie vie prin fapte. Nu este destul să vie poporul la biserică numai la sărbătorile cele mai mari, căci dupăcum corpului îi dăm hrană zilnică, tot așa se cuvine să i dăm și sufletului hrană morală zilnică, pentruca poporul nostru să devie bogat în moralitate, *I. P. S.* Sa zice că iubește poporul ca pe sufletul său, pentrucă este fiu al poporului și de aceia dorește ca poporul să se înalțe prin cultura moralității, pe care suntem datori să i-o dăm noi cari suntem păstorii lui. Tot asemenea și cu elevii din școale — Nu e destul ca mintea lor să fie încărcată cu tot felul de cunoștințe, lucru foarte însemnat este ca să-le dăm educațiunea și cultura morală pentruca să devină buni cetățeni. În alte părți elevii merg la biserică duminica și sărbătorile, dar sunt pregătiți dela școală ca să înțeleagă cele ce văd și aud în biserică, pe când dacă sunt duși la biserică, fără a li-se da această pregătire în mod pedagogic, ei nu înțeleg ceea ce se face în biserică și devin reci. De aceia trebuie ca profesorii să se intereseze de educațiunea și cultura morală a elevilor tot așa dupăcum se interesează și de progresul lor în știință. Sarcină incumbă cu deosebire însă mai mult profesorilor de religie, ca ei să-i pregătească pe elevi dela școală prin conferințe și să-i conducă la biserică și înapoi, și atunci folosul moral va fi netăgăuit. La noi nu se face astfel pentrucă profesorii de religie sunt preoți de onorii, și din cauza aceasta și la remunerării se zice că mai au pe lângă onorariul de profesor și pe acela de preot, dar mai bine ar fi dacă ar fi numai profesori și să li-se dea remunerar egal cu al celorlalți profesori. Dar nu numai cu elevii este bine să se facă cateheze și conferințe ei și cu poporul, după cum se face în Transilvania, Ardeal, Bucovina și Basarabia. — Prin cateheze și conferințe se dă poporului sfaturi bune, i-se dă cultura morală, care este de mare folos și dacă s'ar obicinui și preoții noștri să facă așa, poporul ar veni să asculte sfaturile preotului; duminica și sărbătorile va deveni un timp interesant. — Pentru aceste considerațiuni *I. P. S.* Sa este de părere să se arate în propunerea pe care o va înainta Sf. Sinod Guvernului, că duminica și în zilele de sărbătoare preoții vor fi obligați să facă conferințe morale, necesare pentru

cultivarea morală a poporului. — *I. P. S.* Sa roagă pe D-nul Ministru a lua act ca să se admită între celelalte sărbători și sărbătoarea Cuvioasa Paraschiva, care este ca și o sărbătoare națională fiind patroana Iașului: să se țină și această sărbătoare de autorități și școale, pentrucă este foarte mult respectată de toți creștinii, nu numai din țara noastră dar și din alte părți.

I. P. S. Calist Botoșeneanu zice, că dupăcum a arătat și în ședința trecută, dorința tuturor trebuie să fie de a lucra cu toții pentru înălțarea sentimentului religios în popor, căci este de cea mai mare însemnatate întărirea credinței și a moralității poporului. *P. S.* Sa susține că țaranul român este muncitor și bun creștin, dar are trebuință de a fi condus, pentruca credința și munca lui să fie rodnică; el muncește, mult, dar trebuie să fie învățat ca să muncească sistematic, și să se hrănească mai bine, pentruca să poată rezista muncii sale grele. Cu privire la cele zise de către *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* ca profesorii de religie să facă conferințe cu elevii, *P. S.* Sa zice, că toate lecțiunile profesorilor de religie sunt conferințe, căci în toate le explică învățăturile Sf. Evanghelii și le dă sfaturi morale și prin urmare nu sunt nepregătiți ca să poată înțelege cele ce văd și aud în biserică. *P. S.* Sa nu este în contra conferințelor, dar să se facă conferințe cu subiecte nu numai religioase, ci și naționale, tratând despre bărbații mari, cari au lucrat și au adus servicii mari țării și bisericii. Cât privește pe preoții dela țară ei pot contribui mult la cultivarea morală a poporului, fiind ei însiși o pildă vie de moralitate și de bună gospodărie, pentruca sătenii să învețe dela ei cum să-și țină casa curată, cum să-și îngrijiască bine animalele de muncă, cum să sădească pomii și altele de asemenea. Astfel va ajunge și țaranul nostru să aibă tot ce-i trebuie și să muncească bine pământul, având animalele de muncă bine hrănite și îngrijite, dupăcum *P. S.* Sa a văzut în străinătate, unde din puțin pământ bine cultivat se scoate un venit destul de însemnat, iar pe copii îi trimite la meserii și la fabrici ca să devină buni meseriași.

P. S. Sa conchide, că este de părere a se ține repaus duminical, atât la orașe cât și la țară, ziua întreagă, Duminica și sărbătorile, întrebuițându-se acest timp spre a merge la biserică, a vizita pe cei bolnavi, a îmbrăca pe cei goi, a da hrană săracilor, dupăcum ne învață Mântuitorul în Sf. Evanghelie. Astfel crede *P. S.* Sa că se cultivă și înalță sentimentele morale și religioase ale poporului.

P. S. Episcop al Hușilor zice că, educațiunea morală și religioasă a poporului trebuie a se face de către preoți, învățând pe creștin ceea ce trebuie să facă, ca să fie buni creștini și buni cetățeni; ce datorii au către familia lor, ce datorii au copiii către părinți, precum și părinții către copii, învățându-i poruncile bisericii, care sunt foarte instructive și de mare folos, când sunt respectate și când se conduce în viață după ele. Preotul se cuvine să dea creștinilor învățatura morală a Sf. Evangheliei, totdeauna și în toate ocaziunile, și în biserică și în conferințe și în casele lor. Pentru educațiunea morală a poporului, *P. S.* Sa crede că este bine a se răspândi în popor cărți cu conținut religios și moral, pentru a-i curăți credința de superstițiuni, a-l face să nu mai țină sărbători nerecunoscute de biserică ca „*Ilie, Pălie, Circovi, Foca*“ și altele. Astfel s'ar putea feri poporul de ideile subversive, care să propagă prin cărți rele și care îi strică credința și moralitatea. În locul cărților de haiduci și romanuri imorale, trebuie să răspândim în popor cărți religioase, în care să se scrie viața câte unui sfânt, sau istorioare morale, catehismuri, bucăți morale alese din Sf. Scrip-

tură și altele de asemenea. Mai înainte se găseau asemenea cărți și contribuiau mult la cultivarea morală a poporului, astfel erau: Foaia Dumineei, Visul Maicei Domnului, și alte asemenea. Prin astfel de cărți morale se poate face educațiunea morală a poporului și ar fi de dorit să se răspândească chiar gratuit și cât s'ar putea de multe.

I. P. S. Mitropolit Primat Președinte zice că, după cele discutate crede că acum este bine să se stabilească punctele, cari se vor trece în propunerea pe care să o înaintăm Guvernului, spre a o avea în vedere la modificarea legii repausului duminical. I. P. S. Sa arată că din cele discutate rezultă:

1) Că Sf. Sinod propune a se ține repaus Duminical ziua întreagă, Dumineca și sărbătorile mari creștinești, atât la țară cât și orașe.

2) Se va preciza care sunt sărbătorile pe care Sf. Sinod le-a recunoscut și prin regulamentul său sancționat la 3 iulie 1874 și care se află publicat în colecțiunea regulamentelor Sf. Sinod, precum și în Monitorul oficial Nr. 136 din 18 iulie 1874 și,

3) Că aceste sărbători să se țină de toate autoritățile și instituțiunile dependente de ele, cum sunt: Școlile, Tribunalele, etc., precum și de comercianți, industriași și meseriași. Aceste puncte se vor formula în propunerea pe care o vom semnă și aproba în ședința viitoare și apoi o vom înainta Onor. Guvern. Sf. Sinod aprobă.

Cometa Halley.

Revistele de specialitate aduc știrea, că în luna septembrie a anului trecut, observatoarele din Cairo, Greenwich (Griniți) și cea dela Königstuhl (Heidelberg), au descoperit cu ajutorul plăcilor fotografice o cometă pe bolta cerească. Observatorii din Cairo și Greenwich n'au pus mare pond pe acest fenomen, au întrelăsat confrontarea plăcilor fotografice cu harta boltei cerești, și așa Maximilian Wolf din Königstuhl conștând harta autonomică cu fotografia cerului a constatat, că a apărut pe orizon cometa Halley, pe carea omenimea la 1835 a văzut-o ultimă oară.

Wolf a dat lumii de știre prima oară, despre descoperirea aceasta însemnată. Când a descoperit-o, ea era la o depărtare foarte mare de noi și avea mărimea 16. Trebuie să ținem cont, că stelele, ce le vedem pe ceru cu ochii liberi se împărțesc în 6 clase. Cele de mărimea 1 sunt mai aproape de noi. Gradul crește cu depărtarea, așa încât cele din clasa 6-a de abea se mai pot vedea cu ochii liberi, ba suntem siliți a folosi lunete ori telescop.

Cometa Halley în septembrie era atât de departe de noi, încât numai cu fotografia s'a putut observa. Ce curios? Cineva ar cugeta că observatorii cerului ori că au fotografiat cerul întreg, ori, că pe nimerite au întors mașina tocmai spre acel loc unde era cometa. Nu, căci ei știau de mai înainte, că o să apară, aceasta călătoare a cerului fiind drumul ei deja hotărât de astronomul Pontécoulant încă din 1835. Dar cum se vede, de asta dată cometa Halley n'a ascultat de astronomul francez, ci de cei doi englezi Cowell și Coömmelin, cari ținând seamă și de influ-

intele celorlalte stele și planete din sistemul nostru solar, ce în câțva i-a schimbat cursul preșcris de legi naturii.

Cometa Halley pe zi ce merge se tot apropie de soare, își mărește periferia și strălucirea. Astronomii sunt în stare a calcula înainte, că ce strălucire va avea cometa la anumite date, căci ei cunosc puterea de influință a luminei solare, dar singura această calculare poate fi neexactă, căci trebuie să țină cont și de împrejurarea, că cometa are și lumină proprie.

Cometa Halley e deja pe drum spre noi și se vede cu un binoclu simplu, iar în februarie o să se vadă și cu ochii liberi. În luna februarie cometa Halley îndreptându-se spre soare, va trece peste zodia Peștilor, mai apoi ajunge în vecinătatea planetei Marte și Saturn.

În primele zile ale lunii martie n., cometa apune trei ore după apusul soarelui. După ce va încunjuța soarele, iarăși va apărea cometa și se va observa cu două ore înainte de răsăritul soarelui.

Cometele în genere seamănă unele cu altele. Cometa e un noușor luminos, în carele de regulă se formează un sâmbure și mai strălucitor. Cu cât se apropie cometa de soare, să desvoaltă tot mai mult. Conform însușirii sale formează o coamă (coadă) întoarsă dela soare, care la capătul opus e cu mult mai lată. Coama cometei încă e luminoasă și fiind compusă din un strat subțire de materii luminate, prin ea străbate lumina stelelor fixe. Din fenomenul acesta conchidem, că coama cometelor e asemenea inelului planetei Saturn.

La 5/18 maiu a. c. se va întâmpla un fenomen curios, adică Pământul nostru va strătaia cursul cometei Halley și așa va trece prin coama nebuloasă a cometei. În ziua cu pricina capul cometei va fi la 25 mil. km., departe de punctul pe unde va strătaia Pământul coama cometei, deci nu ni-se poate întâmpla nimic din aventura aceasta. Să rădem deci de ceice vestesc ziua județului pe 5/18 maiu, ca de niște proroci mincinoși. Pagubă, din cometa Halley n'o să avem, ci poate chiar folos, căci se va putea studia materia din care se compune cometa și prin deduceri și celelalte corpuri cerești.

CRONICA.

Corul Asociațiunei aradane sub conducerea prof. T. Lugojanu dumiuecă în 10/23 l. c. a cântat s. Liturghie în biserica din Ienopolea. După amiază corul a mai cântat poporului adunat la școala inv. P. Dirlea câteva bucăți, iar prof. Nicolae Mihulin a rostit o instructivă prelegere despre influința alcoolului asupra organismului omenesc. Prelegerea a fost ilustrată cu proiecțiuni.

Mulțumită celor, cari fără interes și remunerațiune și mai ales Mgf. Sale Dlui Vasile Goldiș care e sufletul acestui cor — tind la deșteptarea și luminarea poporului

Moartea tragică a unui preot. Preotul G. Lups din Toracul mic a murit în 10 l. c. n. cu o moarte înfiorător de tragică. Cuprins de un acces momental

de alienție, a atentat întâi la viața soției sale și a familiilor săi, apoi îmboldit de conștiința alterată s'a aruncat înaintea unui tren, care l'a mutilat și l'a curmat. Inmormântarea i-s'a făcut în 12 l. c. cu pompa cuviincioasă și între generale regrete. Dzeu sa-l ierte!

— Noua cometă. Louitorii orașului sudafrican Annisburg au descoperit o cometă, care a apărut neașteptate în apropierea Soarelui, având strălucirea planetelor celor mai mari. Cu două zile mai târziu a fost zărită și la Arad. Toate observațiile astronomice din Europa urmăresc acum calea acestei comete. În Europa se poate vedea și cu ochii liber, îndată după reapunerea soarelui, cu astroscoful însă se poate vedea și în plina lumină a zilei.

Vârsta lui Metusalem. Un colaborator al ziarului „Jeuris World“ (lumea Jidovilor) afirmă că Metusalem, cel mai bătrân dintre toți oamenii, ar fi avut 78 ani și 9 luni. Amintitul colaborator zice, că suferă îndoială, încă în vechime s'a întrebuițat luna la măsurarea timpului — ce fiind anevoios oamenii au început, să împărțescă timpul astfel. După o părere anii dintâi erau numai de 5 luni ce așiderea se folosește mai târziu. De luăm învârtirea lunii de 29 $\frac{1}{2}$ zile ca un an, apoi Adam (930) a ajuns vârsta de 75 $\frac{1}{4}$ ani, iar Metusalem (969 ani) de 78 $\frac{3}{4}$ ani. Psalmistul (89, 10 și 11) încă spune, că viața omului e de 70 de ani și nu se poate presupune, că dela patriarhi până la David viața oamenilor să fi scăzut cu $\frac{11}{12}$ părți. Luând anul de 5 luni apoi Avram, care a viețuit după Biblie 175 a viețuit 72 ani, Isaac (180) 74 ani. Egiptenii încep întâi, să aibă ani de 12 luni. Câte nu născocesc așa numita știință; ce să-i faci dacă e raționalistă.

Cronică bibliografică.

În curând va apărea „Noul Testament“ de arhierul Sofronie Craioveanul, cunoscut din scrierile sale bisericești. Cartea „Noul Testament“ care va cuprinde evangheliile după Mateiu, Marcu, Luca și Ioan va fi imprimată după ediția sfântului Sinod al bisericii autocefale ort. rom. din 1905.

Concurese.

Pe urma ordinului Ven. Consistor diecezan Nr. 7539/1909, prin aceasta să escrie concurs pentru îndeplinirea postului de învățator dela școala gr. or. rom. în filia Kúnszöllös (Constanța) devenit vacant prin penzionarea fostului învățator George Ștefanovici cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“. Emolumentele sunt:

1., În bani gata 126 cor. 2., În natură : a) două jughere pământ arător b) 14 măji metrice grâu c) doi stânjini de paie d) dela înmormântări și părăstase 40 fileri.

Acestate toate la olaltă dau un venit anual de 616 cor. conform protocolului luat 22 noemvrie, 1909 și aprobat de comisiunea adm. comitatenză sub Nr. 5058/1909.

3., Locuință cu grădină de 400 □ stânjini. De încălzitul salei de învățământ se va îngrij comuna bisericească

Întregirea dotațiunei învățătorești și cvincvenalele se vor cere dela stat.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrisă în lege. Alesul învățator e obligat a concurge la conducerea stranei din biserică matră Nagykomlos (B. Comloș) în dumineci și sărbători și a conduce la biserică și elevii sei.

Recursele ajustate cu documentele prescise, adresate comitetului școlar din filia Kúnszöllös (Constanța) să vor așterne în termenul concursual la oficiul protopopesc al tractului B. Comloș în Nagykomlos cottul Torontál, având recurenții a-să prezentă în cutare duminică ori sărbătoare în comuna Constanța și în sfinta biserică din Nagykomlos (B. Comloș) spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului școlar din Kúnszöllös (Constanța) ținută la 10/23 decembrie, 1909.

Ștefan Horincaș
v. președinte

George Boran
notar

În conțelegere cu mine : Paul Miulescu protopop inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresec vacant din *Giula-maghiară*, prin aceasta să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt : 1. 1200 cor. salar în bani gata. 2. Cortel în natură constătător din două odăi, culină, cămară de lemne și de legume. 3. Folosirea alor 100 stângini □ din grădina bisericii. 4. Stolele dela mormântări și anume : a) dela mormântări de cl. I. 4 cor.; b) dela mormântări de cl. II. 2 cor.; c) dela mormântări de cl. III. 1 cor.; La mormântările de cl. I. și II. pentru stolele arătate alegândul va cântă și hora mortului îndatinată aici.

De curățirea din afară a locuinței învățătorești nu alcum. de curățirea și încălzirea salei de învățământ să va îngrij comuna bisericească, iar de curățirea din lăuntru a locuinții învățătorești se va îngrij alegândul învățător.

Alegândul învățător va fi îndatorat a conduce strana dreaptă din s. biserică și a conduce cor bărbătesc pe 4 voci, fără a țineă conț la vr'o remunerație. Pentru conducerea corului poate fi remunerat de după cum va decide comitetul parohial.

Alegândul numai după cinci ani prestați în aceasta comună bisericească va fi îndreptățit la primul cvincvenal. Dela recurenți se recere pe lângă cvalificațiune învățătorească cu calcul general distins sau bun, să aibă și 4 clase gimnaziale, reale sau cel puțin civile cu calcul distins sau bun.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă, adresate comitetului parohial ort. rom. din *Giula-maghiară* se vor așterne în termenul concursual P. On. Oficiu protopopesc al tractului Chișineului în Nadab (com. Arad) având recurenții a se prezentă în cutare duminică ori sărbătoare în s. biserică de aici spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. din *Giula-maghiară* ținută la 12/25 decembrie 1909.

Ilie Mișcuța,
preș. com. par.

Ioan Barbulescu,
not. com. par.

În conțelegere cu : Demetriu Muscanu, adm. ppesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante *Soldobagi* din protoprezbiteratul Orășii mari, se escrie concurs cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt : 1. Casa parohială cu grădină ($\frac{1}{4}$ jugh.) și cu supraedificatele; 2. Una sesiune pământ arător și fanaț, după care alesul are să solvească toate dările; 3. Dela 70 nr. case în bir. câte 2 cor.; 4. Venitele stolare, prohod mic pentru mort până la 7 ani 2 cor., prohod simplu la mort mare 6 cor. prohod mare, cu ertăciuni, 12 evanghelii, evanghelia

lui Lazar și festanie 12 cor., și celelalte venite stolare conform protocolului com. paroh. diu 4 decem. (21 noem) 1909; 5. Paușal pentru cancelaria oficiului parohial 5 cor. 6. Intregirea dela stat staverită pentru aceea parohie.

Alesul va avea să catehizeze atât elevilor din școala cotidiană cât și celor din școala de repetiție fără a aștepta vre-o remunerație dela comună ori dieceză.

Parohia fiind de cl. II, dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrisă pentru astfel de parohii. Recurenții sunt avizați a-și trimite recursele adresate comitetului parohial concernent și ajustate conform Regulamentului pentru parohii subsemnatului protopop în termenul indicat, iar până la alegere a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s-ta biserică din Soldobagi spre a-și arăta desteritatea în celelalte rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacală*, protopop. 2—3

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistor Nrul 7219/903 se escrie concurs pentru îndeplinirea capelaniei temporale sistemizată pe lângă parohul Ioan Dogariu din *Ianova*, pprezbiteratul Timișorii, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Beneficiul îl formează jumătate din toate venitele parohiale ale parohiei preotului Ioan Dogariu și anume jumătate din sesiunea parohială, $\frac{1}{2}$ din stolele uzitate, jumătate din bir, jumătate din grădina extra și intravilană; iar din parohia rămasă vacantă prin moartea fericitului preot Petru Petrovici va folosi jumătate de parohie cu stolele uzitate și birul de după coalele de fasiune pentru întregirea dotației preoțești, fără ca din venitul acestei parohii să fie obligat a da ceva parohului Ioan Dogariu, — cari venite cu întregirea dela stat asigură venitele pentru parohii de *clasa I (prima)*. De după beneficiul parohial alesul va avea să solvească toate dările publice. Alesul va avea să predice în fiecare duminică și sârbătoare în s. biserică și să provadă fără altă remunerație catehizația la școlile noastre confesionale de băieți și de fete din loc.

Recursele ajustate cu documentele originale de cvalificațiune pentru parohii de clasa primă sunt a-se înainta la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara; iar recurenții vor avea să se prezente cu observarea §-20 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din loc în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea omiletică ori rituală.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în *Ianova* (Margitfalva) la 9/22 septembrie 1909.

Comitetul parohial

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Traian Putici* m. p. 2—3

Pe baza înaltului ordin al Ven. Consistor de dtto 9/22 noemvrie a. c. Nr. 7393/1909 se escrie concurs pe vacanta parohie de *clasa primă* din comuna *Fibiș*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune urbarială constătătoare din 30 jughere catastrale; 2. Jumătate jugăr intravilan de sub Nr; casei 92. și jumătate jugăr estravilan aparținător acestuia; 3. Venitul stolar legal; 4. Bir după fiecare $\frac{1}{8}$ de sesiune 7. l. grâu și dela fiecare jeler 5. l. grâu; 6. Intregirea dotației dela stat, după cvalificațiunea alesului paroh; 7. Alesul va fi îndatorat a solvi din al său toate dările publice și e obligat a catehiza în școlile noastre fără altă remunerație.

Redactor responsabil: **Roman R. Ciorogariu.**

Reflectanții au a-și înainta recursele ajustate conform § 17. din Regulamentul pentru parohii, adresate comitetului parohial din *Fibiș*, oficiului protopresbiteral în *Lipova* (B. Lippa), iar în vre-o duminică ori sârbătoare, cu observarea §-lui 20. din Regulamentul pentru parohii au a se prezenta în sf. biserică din *Fibiș*, spre a-și arăta desteritatea în cele omiletice și rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu*, adm. protop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc din *Bruznic* se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumentele încopciate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 1000 cor. 2. Locuință și grădină intravilană 3. Pentru scripturistică 20 cor. 4. Diurnele la conferință 30 cor. 5. Dela înmormântări cu liturgie 1 cor., fără liturgie 80 fil; unde va fi poftit.

Alesul numai după prestarea unui serviciu de 5 ani în comună e îndreptățit la cvincvenalele prescrise de lege. Alesul e deobligat a conduce cantoratul în biserică și țeremoniile cu școlarii. Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Cei ce doresc a ocupa acest post să avizează că recursele lor ajustate conform dispozițiilor în vigoare și adresate comitetului parohial din *Bruznic* să le trimită oficiului protopopesc în *Lipova* (Lippa) iar danșii să se prezinte în sânta biserică din *Bruznic* spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

George Marcu,

pres. comit. par.

Iosif Gru

not. com par.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu* adm., prot. 3—

Compactor român în Arad
Iustin Ardelean
 Strada Weitezer János Numărul 13.

Execută grabnic
 și prompt tot felul
 de lucrări, ce se
 ating de aceasta
 branșe. Legătură
 fină și durabilă.
 Servici prompt și
 prețuri moderate

